

Reacties raad n.a.v. conceptstuk NPG

SP

Wel een puntje, op pag 24 bij punt 5 gaat het over Overschild alleen start de alinea met ' Schildwolde'

Klopt! Dit passen we aan.

GemeenteBelangen MG

Beste collega's,

Ons is gevraagd om met input te komen n.a.v. de presentatie van dinsdag 1 september jongstleden.

Deze hebben zich vertaald in een aantal vragen en opmerkingen, waar ik graag zo spoedig mogelijk een reactie op zou willen hebben.

Ik vraag met name aandacht voor punt 11 en 12. Wij vinden, gezien de grootschaligheid en de financiële consequenties, het niet fijn dat er tussen het presenteren van de concrete plannen en de besluitvorming zo weinig tijd zit. Het is niet te doen, we snappen best dat de Coronacrisis hier mede debet aan is, om onze inwoners en onze achterban te horen over wat zij er van vinden.

Het plan moet in eerste instantie gedragen worden door onze inwoners. Graag zou ik vernemen hoe we dit probleem aan moeten vliegen en hoe de andere fracties hier in staan. Ook zou ik hier wel graag een advies over willen van jou als griffier.

Het Strategisch Kader Midden-Groningen is ontwikkeld op basis van de visie- en beleidsdocumenten die sinds de herindeling met veel inbreng van inwoners, belanghebbenden en partners zijn ontwikkeld; dat is de basis. We zijn met het Strategisch Kader "de boer op gegaan". We spraken ondanks corona ruim 130 betrokkenen in Midden-Groningen, andere gemeenten en de provincie over wat er nodig is om deze ambities te realiseren. Daarnaast hebben we een maandelijkse nieuwsbrief verspreid, gepubliceerd in huis-aan-huis-bladen en een livestreambijeenkomst georganiseerd. Het programmaplan dat nu voorligt is een gedragen en afgewogen plan.

Overigens wensen we onze waardering uit te spreken over het werk wat verzet is onder lastige omstandigheden door het programmateam en met name ook door de betrokken ambtenaren.

Hartelijk dank.

Namens de fractie van GemeenteBelangen en met hartelijke groet,

Hans Haze.

Vragen:

1. Hoe vertaald zich dit rapport naar concrete plannen + financiering?
Het college legt het integrale programmaplan voor met een looptijd van 10 jaar. Dit plan moet een echte plus opleveren. Daarnaast dienen we een voorstel in met daarin de eerste selectie projecten. In het programmaplan is meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten. Het geld wordt per project toegekend. Met het vaststellen van het programmaplan wordt dus nog geen geld overgemaakt naar Midden-Groningen.
2. Wanneer mogen we deze ontvangen?
Het voorstel voor de eerste selectie projecten ontvangt de raad gelijktijdig met het programmaplan.
3. Hoe worden de prioriteringen aangebracht (haalbare meerjarige doelstellingen), is het college bevoegd of gaat de raad hierover? Voor de goede orde. Het college dient het programmaplan in bij het NPG met het voorbehoud van de reactie van de Raad. Het college vraagt de Raad in te stemmen met het voorleggen aan het NPG-bureau. De beoordelingscommissie

beoordeelt en vervolgens besluit het bestuur van het NPG. Na dit besluit wordt het weer aan de Raad voorgelegd ter vaststelling. Zo is dat geregeld. De raad stelt dus aan het einde vast. Daarnaast wordt de raad vanwege het budgetrecht op geëigende momenten om besluitvorming gevraagd.

4. Kunnen we overzichten krijgen van het zwaluwstaarten van onze lokale programma's met: In de toelichting in het programmaplan staan verwijzingen naar het thematische programmaplan (van de provincie). Voor Toukomst is dit lastiger, dit proces loopt nog.
  - a. Thematische plannen Provincie; Het programma is vastgesteld door de provincie. Dat kan verspreid worden. Het uitvoeringsplan (een jaarschijf) moet nog worden ingediend bij het NPG.
  - b. Plannen van Toukomst; Er heeft nu een clustering plaatsgevonden naar 59 thema's. Daarover verschijnt op 21 september een krant. Groningers en panel zullen dit vervolgens verfijnen tot projecten in de loop van dit jaar.
  - c. Plannen Regiodeal Oost-Groningen. De regiodeal Oost-Groningen is inmiddels gesloten tussen gemeenten, provincie en rijk. Wat betreft MG geldt dit specifiek voor het Menterwolder deel van MG. We hebben het hier overigens over volstrekt andere bedragen. De regiodeal omvat 30 miljoen voor 5 gemeenten, terwijl MG alleen al in kader van NPG kan denken aan 3 maal zoveel.
5. Plannen kosten 113 miljoen, waarom wordt er niet direct aangegeven dat deze plannen het uitgangspunt moet zijn willen wij succesvol zijn voor het verhogen van de brede welvaart in Midden-Groningen en daarbij direct meer geld voor vragen in Den Haag? Waarom anders plannen opschrijven die niet uitvoerbaar zijn omdat ze boven het budget liggen? Ons uitgangspunt is dat we het hele programmaplan gaan uitvoeren. We moeten dus ook kijken naar aanvullende financieringen. We mogen immers stapelen. Dan moeten we denken aan extra gelden voor het aardbevingsgebied, verstedelijkingsopgave etc.
6. Zijn er inzake cofinanciering doelstellingen geformuleerd in de overleggen met de stakeholders (bijvoorbeeld de coöperaties etc). Hier zijn geen doelstellingen op geformuleerd, wel is per project gekeken wat er mogelijk is. De corporaties investeren in hun woningvoorraad. In de Woonvisie is Hoogezand Noord (de Entree-Noorderpark/Margrietpark) al genoemd als herstructureringsgebied. De corporaties gaan in Noorderpark/Margrietpark aan de slag. Groninger Huis heeft al concrete plannen. Lefier start na de afronding van Gorecht-West. De investeringen van de corporaties in de woningvoorraad zijn aanzienlijk en overstijgen de investeringen vanuit de gemeente vele malen.
7. Zo nee, wat is de positie van de raad als hier beslissingen over genomen moeten worden in het kader van wederkerigheid? Hoe wordt dit geborgd? Cofinanciering is voor gemeenten geen eis. Dit is ook zo in het strategisch kader opgenomen. Wel gaan we uit van wederkerigheid, maar dit kan ook in de vorm van inzet.
8. Is er binnen de organisatie wel voldoende capaciteit om alle plannen uit te kunnen voeren of wordt dit extern aanbesteed en wat zou dat bij benadering gaan kosten? Het gaat om extra, nieuwe werkzaamheden waarbij zoveel mogelijk zal worden geprobeerd eigen mensen maximaal in te zetten. Vanuit de 15% voorbereidingskosten vanuit de projecten zal het ook nodig zijn mensen met de benodigde expertise in te zetten om de uitvoering te laten slagen. Bedoeling is hier niet om grootschalig met externe inhuur te gaan werken maar om, gezien de duur van de uitvoering, bij voorkeur mensen in dienst te nemen.
9. Worden de kosten van externen ook expliciet gemeld in de programma onderdelen? Als er projecten ingediend worden dan zullen we ook de financiële kant daarvan moeten belichten, dat is een vereiste vanuit het NPG.
10. Wat is de status van het plan om het NPG onderdeel te laten zijn van de gemeentelijke begroting (of deels) en hoe wordt dit aan de raad verantwoord? Het NPG wordt een programma in de gemeentelijke begroting, in de komende begroting voor de eerste maal. Daarnaast wordt de raad vanwege het budgetrecht op geëigende momenten om besluitvorming gevraagd.
11. Hoe borgen we dat eenmaal gestarte programmaonderdelen voldoende financiering houden om tot eindresultaten te kunnen komen voor de langere termijn? Bij alle projecten wordt de discussie gevoerd of het een project is of een structurele benadering. Het mag in beginsel geen druk op de gemeentelijke begroting opleveren. Het kan natuurlijk wel zo zijn dat iets een zo groot rendement oplevert dat uw raad besluit er mee door te gaan, maar dat is dan een politieke keuze.

12. Het onderdeel veiligheid: Veiligheid in de meest brede zin van het woord. Het klinkt goed, tegengaan van (straat) criminaliteit, ondermijning, illegaal gebruik van vastgoed. Vinden wij in de concrete plannen ook deze brede aanpak, kortom is er voldoende ruimte en extra formatie voor BOA's en inzet (handhaving) van de ODG? **Er is nog weinig zicht op oorzaak en context van de sociale problematiek en de samenhang met problematiek van openbare orde, ondermijning en criminaliteit. Het is eerst van belang dat we weten wat de situatie is. In de uiteindelijke aanvraag voor het project beschrijven we de (eventuele) extra inzet.**

Opmerkingen:

1. Wij vinden "werk en opleiding" belangrijker dan het door ontwikkelen van een buurtcentrum. **Dat vinden wij ook. Een buurtcentrum is nu niet opgenomen in de plannen.**
2. Wij missen in alle stukken het onderwerp mobiliteit (bereikbaarheid). **Dat is een terecht punt, dit voegen we als thema toe aan het programmaplan, Hierbij wordt aansluiting gezocht bij het provinciale thematische programmaplan waarin bereikbaarheid is opgenomen.**
3. Wij vinden dat er wel erg wordt ingezoomd op Hoogezand-Sappemeer en dat er, althans zo lijkt het, weinig tot geen aandacht is voor onze ander dorpskernen. Ik wil als voorbeeld centrumontwikkeling Muntendam gebruiken. Zou wat ons betreft ook opgenomen moeten worden in de plannen. **Per project geven we in het programmaplan aan waar het project effect heeft. Daarnaast reserveren we geld voor het maken van dorpsplannen en de uitvoering hiervan. Er staan tal van onderwerpen die ook op Muntendam van toepassing zijn. Voor Muntendam kan ook gebruik gemaakt worden van middelen van de Regio Deal Oost-Groningen. De Regio Deal richt zich onder andere op aantrekkelijke dorpscentra.**
4. Wij vinden dat er veel te weinig tijd zit tussen het presenteren van de programmaplanen (wie zien dat er veel werk is verzet) en de besluitvorming. **Klopt. Het krappe tijdschema heeft alles te maken met Corona en de behoefte om toch te starten. Snelle besluitvorming betekent ook eerder geld beschikbaar. Het oorspronkelijke proces was overigens nog sneller. In feite hebben we met een behoorlijke vertraging te maken. Het programmaplan dat op 1 september is gepresenteerd en dat aan de raad is toegezonden betreft een rapportage van het programmateam waarin de resultaten van het proces met belanghebbenden uit de samenleving zijn opgenomen. De raad is daarbij uitgenodigd informatieve vragen te stellen. Door het college zal een volgende versie van het programmaplan aan de raad worden toegezonden waarin de bijdrage van de raad en de samenleving (nav de livestream) is verwerkt. Gekoppeld aan het programmaplan worden tegelijkertijd de eerst uit te voeren projecten voorgesteld. De vraag die dan voorligt, is of het Raad in kan stemmen met het voorleggen hiervan aan het NPG-bestuur. NPG-bureau stuurt het programmaplan, de eerst in te dienen projecten en de eventuele reacties vanuit de Raad door aan de beoordelingscommissie, de commissie geeft advies, dit advies wordt behandeld in het NPG-bestuur waarbij NPG-bestuur zich in beginsel aan advies committeert en conform besluit. Dit kan betekenen dat gemeente nog het een en ander moet aanpassen. Het definitieve programmaplan en de eerst uit te voeren projecten worden dan ter vaststelling aan de Raad voorgelegd.**
5. De allerbelangrijkste opmerking/vraag: Als straks de concrete plannen openbaar worden gemaakt, hoe kan de raad dan in de positie worden gebracht om deze te toetsen met onze inwoners? Kortom hoe zorgen wij voor draagvlak onder onze bevolking? Ik verwijs hier naar de opmerking van punt 4, voor ons van zeer wezenlijk belang! **We spraken ondanks corona ruim 130 betrokkenen in Midden-Groningen, andere gemeenten en de provincie over wat er nodig is om de ambities te realiseren. Daarnaast hebben we een maandelijkse nieuwsbrief verspreid, gepubliceerd in huis-aan-huis-bladen en een livestreambijeenkomst georganiseerd. We hebben hiermee aan het draagvlak gewerkt. Bij de voorbereiding en realisatie van de concrete projecten betrekken we de direct betrokken inwoners. De definitieve besluitvorming over het programmaplan en de projecten door de gemeenteraad vindt plaats nadat het NPG-bestuur uitspraak heeft gedaan.**

Extra vragen GemeenteBelangen MG

De uitzending van Touekomst afgelopen maandag 21-09-2020 heeft bij ons nog een aantal vragen opgeroepen en wij zouden graag zien dat deze meegenomen worden in de beantwoording van onze andere vragen.

1% van het totale budget is gereserveerd (951.000 euro) voor het opstellen van de lokale programmaplannen, Henk Bos heeft hier al vragen over gesteld en deze zijn via de dagmail van 1 september beantwoord, hierin lezen we de verantwoording van de kosten tot medio september 2020.

Nu hebben wij het over de eerste tranche (47,5 miljoen) en ook wij begrijpen dat de aanloopkosten om tot de Lokale Plannen te komen hoger zijn dan de vervolggkosten. Daar gaan de vragen dan ook over;

1. Kan er uitleg gegeven worden welke bijkomende kosten er zijn bij de totstandkoming van de verschillende projecten vanaf het moment dat wij de LP goedkeuren?

Als de raad het Lokale Programmaplan inclusief de eerste tranche projecten goedkeurt en het NPG bestuur keurt vervolgens de ingediende projecten goed, dan is er geld om deze projecten uit te voeren. Immers, bij de aanvraag van middelen voor projecten mogen de proces- en voorbereidingskosten 15% van de aanvraag betreffen. Van dit percentage mag enkel goed onderbouwd afgeweken worden.

De projecten die niet in de eerste tranche ingediend worden, moeten nog verder uitgewerkt worden. We verwachten dat dit binnen de huidige organisatie gedaan kan worden.

2. Hebben we bij de totstandkoming nog substantiële andere (programma) kosten die wij over het hoofd zien?

Voor het vervolg lijkt het ons goed om de programmaorganisatie na 1 oktober voort te zetten. De vorm en de kosten hebben we nog niet in beeld.

3. Wat gaat de rol zijn van ons programmabureau (Tutert Cs) bij deze totstandkoming.

Dit programmabureau blijft tot 1 oktober in tact. Dan zijn het programmaplan en de eerste selectie projecten gereed om aan te bieden. De verwachting is dat we nog wel inzet vragen om te helpen bij het besluitvormingsproces. Hoe we verder de programmaorganisatie voortzetten gaan we na het indienen van de het programmaplan bekijken.

4. Mocht er gebruik gemaakt worden van de diensten (vraag4) hoe gaat dit dan bekostigd worden? Dat is nu niet voorzien. Het is ook afhankelijk van de reactie van de beoordelingscommissie.

5. Hebben wij tot september het volledige budget van 951.000 euro uitgegeven?

De verwachting is dat we ondanks de extra inzet door coronamaatregelen binnen het budget van 880.000 euro (Aanvraag Organisatiekosten voor het opzetten van het lokaal programma) zijn gebleven. Deze balans kunnen we in oktober opmaken.

Bijdrage CDA

Enige algemene opmerkingen vanuit het CDA van leden, bestuur en fractie !!

- alhoewel veel stakeholders en direct en indirect inwoners, is er nog geen grote beleving voor het NPG.

Wij hebben veel enthousiaste mensen gesproken die het NPG als een mooie kans zien om Midden-Groningen mooier en beter te maken.

- schrappen is niet eenvoudig maar wij wachten college prioriteiten af.

We willen ook niet schrappen, maar gaan wel prioriteren.

- wellicht is het doenlijk om aan te haken bij bestaande structuren en initiatieven in wijken en dorpen om op die wijze betrokkenheid te vergroten.

Bij de het maken van de dorpsplannen zullen we hier zeker gebruik van maken. Bij herstructureringen betrekken we de inwoners en bestaande structuren als dorps- en wijkverenigingen.

- de haalbaarheid kan hiermee aanzienlijk vergroot worden en tevens wordt de kans verkleind dan men zich sceptisch gaat opstellen.

Eens.

- start projecten zoals aangegeven, zo breed en dicht mogelijk bij de basis en reeds bestaande activiteiten.

Eigenlijk gebeurt dat ook. Er is geconstateerd dat MG al heel veel ambitie heeft en daar is het voor belangrijk deel tot op heden niet van gekomen. Het NPG kan daar nu juist aan bijdragen.

- zorg dat je, de mensen het project laat ontdekken en niet te van bovenaf opgelegd.

Eens, we betrekken de mensen aan de voorkant.

- beschikbare middelen: meer plussen dan minnen.

- concept is t.e.m. hoofdstuk 3 'wollig' en voor niet-ingewijden zijn genoemde 'partners' niet duidelijk wie hiermee worden bedoeld.

Hier zit ook een deel verantwoording richting de raad en het NPG-bureau, dat is inderdaad lastig te volgen voor niet ingewijden. Wat betreft 'Midden-Groningen in perspectief' hebben we juist geprobeerd om een herkenbaar beeld neer te zetten.

- in paragraaf 4.1 hebben de voorstellen een hoog 'Hoogezand' gehalte.

De constatering is niet onterecht, waarbij de dorpen overigens niet vergeten worden (zie voorstellen voor dorpsplannen). Dat heeft te maken met het feit dat in de stedelijke kern ook een grote mate van stedelijke problematiek is die een ongewenst effect heeft op de totale gemeente. Zaken als verpaupering, herstructurering en de verwevenheid van bedrijventerreinen en woongebieden spelen zich nu eenmaal in die stedelijke kern af en zijn daardoor bepalend voor het imago van de totale gemeente. Hier kan een verbetering een groot rendement hebben.

- Er wordt binnen het ledenbestand voorstellen gemist welke gericht zijn op het levensbestendig wonen en wonen voor ouderen, mensen met beperkingen e.d. Vooral in de verschillende dorpen; wonen en zorg bij elkaar brengen ook in de dorpen buiten HS.

Dit zou naar voren moeten komen in de dorpsplannen. Er wordt ook ruimte gereserveerd om deze plannen uit te voeren.

- voorkomen moet worden dat er veel geld verspild wordt aan management en overhead, maar er is anderzijds wel een sterke regie nodig.

Dat is het streven.

- er is nog veel ruimte voor aansluiting bij andere te nemen stappen voor een stabielere toekomst.

Klopt. NPG is één ding, maar we hebben ook nog te maken met de Regiodeal en de verstedelijkingsopgave, allemaal ontwikkelingen die MG kansen geven.

- integraal en samenhang zijn sleutelwoorden.

Eens.

- lastig met de vele schijven waarover iets loopt.

Eens.

Tot zover, Groet Fré Bos namens het CDA

Bijdrage D66

Korte reactie D66 op document.

- te gefragmenteerd;

We hebben met dit programmaplan op basis van het Strategisch Kader geprobeerd om een samenhangend plan te presenteren, waarbij de verschillende onderdelen elkaar versterken. Projecten moeten ook altijd bijdragen aan meerdere ambities.

- teveel projecten, waardoor kans op verspilling van het beperkte budget levensgroot is;

Het zijn inderdaad veel projecten, maar we kiezen voor projecten die bijdragen aan een structureel beter perspectief.

- geen duidelijke keuze voor projecten die bijdragen aan een duurzaam perspectief voor Midden-Groningen en haar inwoners;

We gaan er vanuit dat de projecten bijdragen aan een structureel beter perspectief en zijn in die zin duurzaam. De projecten moeten duurzaam zijn en in de uitwerking rekening houden met de duurzaamheidsvisie van de gemeente.

- onvoldoende garantie dat projecten ook economisch duurzaam zijn en op termijn zichzelf kunnen bedruipen;

Dat is wel het streven. Projecten moeten een doorlopend effect hebben en zelfstandig kunnen voortbestaan na afloop van de financiering uit het NPG.

- absolute prioriteit voor onderwijs en scholing die aansluit bij de arbeidsmarkt en die inwoners mogelijkheid biedt economisch zelfstandig te functioneren;

Dat is onderdeel van het programmaplan.

- en tenslotte: NPG is niet bedoeld ter uitvoering gemeentelijke taken die nu reeds zouden moeten worden uitgevoerd, vgl. aanpak verpauperde panden.

Het gaat niet alleen om de aanpak van die situaties maar ook om er dan beter uit te komen. Dat kan ook herontwikkeling betekenen. Een zetje vanuit het NPG kan een groot rendement hebben, juist daar waar particulieren in actie moeten komen. Iedereen ergert zich aan deze vorm van verloedering. Het wordt als slecht voor het imago van MG gezien. Hier kan het NPG voor een plus zorgdragen.

Vr.ghr.

Gerard Renkema

D66MG

Bijdrage GroenLinks Vragen GL bij HMG. (dd 17 september) (Slag om de arm: wij hebben niet de beschikking over de projectuitwerkingen (bijlage 2), die eigenlijk onmisbaar zijn voor een goed oordeel.)

1. Evaluatie.

Het blijkt in de praktijk moeilijk om op een goede manier met een fonds om te gaan. Op dit moment worstelt de Tweede Kamer met die vraag als het gaat om een nationaal investeringsfonds. Eerder hebben gemeenten en provincies moeite gehad met het verdelen van geld dat vrijgevallen was door bijvoorbeeld de verkoop van aandelen in een nutsbedrijf. Ook Groningen heeft ruime ervaring met de omgang met eenmalige financiële bijdragen (ISP, Langmangelden etc). Tijdens de start van het NPG speelde nog een leerzame discussie over het Waddenfonds. Waarom is er geen ruimte geweest voor evaluatie voordat het NPG geld werd toegekend?

Hier is door het bestuur van het NPG indertijd niet voor gekozen. Het programmakader NPG, de toedeling en het Strategisch Kader Hart voor Midden-Groningen zijn derhalve uitgangspunt voor ons. Moeten wij ons los van het NPG in MG niet afvragen wat leereffecten van elders zijn? Kunnen wij bijvoorbeeld leren van het NPRZ? Tijdens de presentatie van het HMG werd gezegd dat er intensief contact zou zijn met NPRZ, maar dat is behalve in het begin niet zo. Er zijn wel degelijk contacten geweest met het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid. Een aantal collega's is ook op bezoek geweest.

Kortom: vanwaar de haast die de coalitie in navolging van het NPG lijkt te hanteren? Het gaat om een unieke kans om een overigens bescheiden bedrag voor de komende 10 jaar optimaal te gebruiken.

Qua tempo heeft MG zeker niet de grootste haast betracht. Sterker, MG heeft maar voor een klein deel gebruik gemaakt van de eerste trekkingsrechten van 15 miljoen om juist te zorgen dat we naar het totaal kunnen kijken. In die zin hebben wij nog weinig met het NPG gedaan. Van de andere kant kunnen wij niet enerzijds aan Den Haag bij voortdurend vragen om geld om zaken te realiseren en anderzijds zeer traag zijn in de uitvoering. Dat gaat tegen ons werken.

En wij bepleiten geen grote studie, maar een korte fase van bezinning. Het bevreemdt ons dat de sinds de start van het NPG uitgebroken Corona-crisis geen aanleiding is voor herbezinning. Op dit vlak zijn geen conclusies getrokken door de raads werkgroep.

Wij schatten in dat de effecten voor Groningen heel groot zijn. Enerzijds lijkt het erop dat wij relatief crisis-bestendig zijn, anderzijds zullen de financiële bijdragen uit Den Haag onder druk komen te staan. Zelfs de versterking lijkt elk jaar minder zeker te worden. Wij herinneren het College er hier bij aan dat onze vraag naar mogelijkheden van een herstart van de gaswinning nog niet beantwoord zijn. Dit gaat de scope van het NPG te boven.

2. Startkapitaal.

Een weloverwogen start is te meer nodig als je het geld inderdaad als “startkapitaal” wilt zien. Hoe weet je zo zeker mogelijk dat een investering iets op gang brengt dat voor een eigen doorfinanciering zorgt, hetzij vanuit het project zelf, hetzij dat andere publieke en private organisaties verleid worden om mee te doen. Hoe gaan we 90 miljoen in 10 jaar zo inzetten dat het maximale invloed heeft op de brede welvaart van Midden-Groningen die voor de komende 10 jaar zo'n 15 miljard omvat? Kan de coalitie aangeven wat de “start”elementen zijn in het voorliggende concept? **We hebben samen met belanghebbenden gewerkt aan een samenhangend programmaplan op basis van het Strategisch Kader. Dit moet bijdragen aan een structureel beter perspectief. Daarnaast heeft het college de eerste selectie projecten benoemd.**

3. Hefboom.

Het lijkt ons dat deze “hefboom”-redenering vraagt om een zo geconcentreerd mogelijke inzet van een lokaal programma. Hoe gaan de voorgestelde projecten aan die verwachtingen voldoen? Anders gezegd: kunnen we de projecten niet zo ordenen, selecteren, prioriteren en faseren dat het profijt voor het meerjarenperspectief van de Midden-Groningers zo groot mogelijk is. Is het programmaplan in de huidige vorm niet te versnipperd? Hoe ziet de coalitie dat? **Zoals eerder aangegeven is bij het opstellen uitgegaan van het door de Raad vastgestelde Strategisch Kader, inclusief het schema van de raads werkgroep. De ordening zit dan ook in hoofdzaak in de ambities zoals die in het Strategisch Kader staan.**

4. Toekomstvisie.

Het HMG gaat over de toekomst van meer dan 60.000 inwoners en vele bedrijven en andere organisaties. Wij missen in het HMG een toekomstvisie, zeker een visie in termen van bewoners. In de notitie van de Raads werkgroep is aanbevolen om deze uit te drukken in termen van brede welvaart, en niet alleen in algemene zin maar geconcretiseerd naar welzijn, (smalle)welvaart en welstand. Hoe ziet de coalitie de toekomst van verschillende generaties, van verschillende doelgroepen en van verschillende dorpen. Er worden projecten voorgedragen voor de Jeugd, maar wat betekenen die voor verschillende opeenvolgende generaties? Er is sprake van plannen voor dorpen, maar hoe ziet de coalitie de toekomst: hoe ziet een dorp er in 2030/2040 uit. In de werkgroep-notitie wordt verwacht dat er een drietal trends bepalend zal zijn voor de toekomst van onze burgers: een andere rol en positie van de overheid en haar verhouding met de burger (democratisering), verduurzaming en digitalisering. Deze trends zullen de komende decennia een bepalende invloed hebben op de mogelijkheden van elke burger, van elk huishouden, maar we zien ze niet terug in het programmaplan. En ook op alle genoemde projecten. Dit accentueert onze hiervoor uitgesproken behoefte aan evaluatie, bezinning en visie. Hoe schatten de coalitie-partijen de toekomst van onze burgers in? In welk opzicht zal hun positie kunnen verbeteren? Hoe gaat het HMG van toegevoegde waarde zijn?

We zijn uitgegaan van het Strategisch Kader, de 4 ambities en 13 doelstellingen. We laten in het programmaplan zien op welke generaties en doelgroepen de projecten betrekking hebben. De trends komen deels terug in het programmaplan. We zetten in op het buitenschoolse aanbod voor (digitale) taalontwikkeling. Projecten moeten duurzaam zijn en aansluiten op de duurzaamheidsvisie van de gemeente.

5. Het bevreemdt ons in dit verband dat het HMG volgens het eerder projectplan uit zou gaan van “bestaand beleid”. Dat is gebaseerd op het Kompas en op het coalitieakkoord met cijfers/statistieken van 2015/2016. Waarom is er geen 0-meting gedaan naar de situatie in 2020, met waar mogelijk een extrapolatie. Wij missen de terugkoppeling op dat bestaande beleid: bijvoorbeeld de duurzaamheidsvisie, de I&A strategie enz. En hoe ziet de coalitie de relatie tussen de voorgestelde dorpsplannen en de versterkingsplannen ?

Bestaand beleid is uitgangspunt geweest bij de totstandkoming van het Strategisch Kader. Bij de ‘bepalend problemen’ zijn recente cijfers gebruikt. In dorpsplannen is ruimte voor meer dan fysiek. Ook worden dorpsplannen gemaakt in dorpen waar versterking niet aan de orde is. Waar dat wel zo is, moet een goede koppeling gemaakt worden.

6. Wij hebben al vanaf 2018 aandacht gevraagd voor de noodzaak het geld tgv de gaswinning goed controleerbaar in de gemeentelijke P&C-cyclus onder te brengen. Dat geldt natuurlijk ook voor het NPG-geld. Hoe en wanneer gaat dat gebeuren en kan dat op zo'n manier dat de Raad zijn

budgetrecht optimaal kan uitoefenen? (Kunnen wij leren van hoe het elders goed/fout is gegaan? Zie punt 1). **Het lokaal NPG-programma wordt een programma in de begroting van Midden-Groningen. De monitoring vanuit het NPG-bureau heeft juist tot doel om van elkaars projecten te kunnen leren.**

7. Wij vinden het NPG/HMG-traject bij uitstek een politiek proces: het zijn de politieke partijen die de toekomstbeelden van de kiezers dragen. Er is met een 150-tal mensen/organisaties gesproken en er zijn wat inspraakmogelijkheden geweest, maar het draagvlak en de bekendheid zijn beperkt. Het is ook niet duidelijk of en hoe de bewoners direct gaan profiteren van de voorgestelde investeringen. Voorzover wij het nu kunnen beoordelen betreffen de projecten vooral investeringen in bestaande organisaties/overheden die moeten zorgen dat het aanbod aan burgers ruimer en beter wordt. Wij zien geen investeringen in het verbeteren van de positie van de burger, de vraag. Dit wringt te meer daar het HMG ook meldt dat er nogal wat problemen zijn met het vertrouwen in de overheid. Hoe denkt de coalitie die vertrouwens relatie met behulp van het HMG te verbeteren? En hoe kunnen politieke partijen in het proces worden betrokken? Voor het NPG wordt een evaluatie voorzien voor 2024, maar de politieke partijen hebben al een evaluatie in maart 2022.

De verwachting is dat de projecten juist een groot effect krijgen voor de burgers. Het is niet bedoeld voor investeringen in organisaties en overheden. Dat geldt voor de aanpak van verpaupering, bedrijven en leefbaarheid, extra talenttijd, etc.

8. Wij kunnen ons voorstellen dat verschillende fracties ideeën hebben om andere projecten of bepaalde combinaties van projecten voor te stellen. In ieder geval geldt dat voor ons in het verlengde van onze moties over dagprogrammering in het onderwijs en preventie in de zorg. Is het een goed idee dat fracties ondersteuning kunnen krijgen bij een uitwerking waardoor het vergelijkbaar wordt met de voorgestelde projecten? Wij hebben bijvoorbeeld behoefte aan nadere informatie over feitelijke situaties (actuele statistieken) en over de door het HMG gehanteerde methodes bij de inschatting van benodigde gelden en capaciteit.

De voorgestelde projecten zijn opgesteld met heel veel belanghebbenden. In het selectiedocument is ruimte voor nieuwe projecten.

9. Tenslotte vragen wij om een overzicht van de voor het HMG-proces gemaakte kosten. Waarbij ook een onderscheid naar interne en externe ambtelijke inzet.

Dit is recentelijk nog verstrekt. Daar is op dit moment niets aan toe te voegen. In de toekomst zullen we ons richting NPG ook per project dienen te verantwoorden. Daarin wordt de raad natuurlijk ook meegenomen.

Bijdrage VVD

Bevindingen van de VVD-fractie op het concept lokaal programmaplan

Hart voor Midden-Groningen. Een prachtige naam. Een hart associeert met zorgdragen, liefde, passie, warmte. Dat vertalen wij naar een gemeente waar je je thuis voelt, waar ruimte is voor eigen initiatief, waar iedereen meedoet, waar je je veilig voelt en waar de inwoner centraal staat. Dat waar je prettig woont, werkt, onderneemt, leeft en recreëert. En wij vinden dan ook dat de gelden besteed moeten worden aan projecten voor alle Midden-Groningers. Dat is waarschijnlijk een te hoog gegrepen doel en zodoende scherpen wij aan dat zoveel mogelijk inwoners profijt moeten kunnen hebben van projecten uitgevoerd met NPG gelden. Gelden moeten niet gebruikt worden voor 1 doelgroep of (1) om gaten in de begroting van onze gemeente te dichten (2). Maar ook samen met de Midden-Groningers vinden wij een belangrijk criterium (3). Geen mentaliteit als "wij weten wat goed voor u is", maar samen met de inwoners. Ook een zeer belangrijke maatstaf vinden wij dat het de gemeente geen extra geld mag gaan kosten om de ingezette projecten in de benen te houden. (4)

(1) In het Strategisch Kader is opgenomen dat voor projecten inzichtelijk gemaakt wordt op welke generaties en doelgroepen de projecten invloed hebben en in welke dorpen/wijken deze invloed merkbaar is. Dit criterium is opgenomen omdat de raadswerkgroep hier via het denkraam om vroeg.

(2) We dichten met dit Lokaal Programma geen gaten in de begroting.

- (3) Dat is ook niet het geval. We spraken ondanks corona ruim 130 betrokkenen in Midden-Groningen, andere gemeenten en de provincie over wat er nodig is om deze ambities te realiseren.
- (4) Belangrijk criterium uit het Strategisch Kader is dat projecten een doorlopend effect moeten hebben en zelfstandig kunnen voortbestaan na afloop van de financiering uit het NPG.

Een lastige opgave om geschikte projecten te vinden. Maar enige kritische noten moeten meegegeven worden wanneer de gemeente een mooie kans krijgt om een + op de samenleving en leefbaarheid aan te brengen. Zodoende geven wij onze bevindingen op het lokaal programmaplan NPG in dit schrijven die we opgedeeld hebben in 3 delen. Het algemene beeld, de bevindingen op de concrete voorstellen en een aanvulling op de voorstellen.

Algemeen beeld

Allereerst vonden wij het fijn dat we vorige week de pitch sessie NPG konden bijwonen. We waren met 4 VVD'ers in de Vredekerk aanwezig. Enthousiast en nieuwsgierig naar wat zou komen. We hebben die avond een algemeen beeld over de prachtheden en uitdagingen in Midden-Groningen geschetst gekregen. Veelal bekende informatie. En dat was voor ons teleurstellend. De avond verliep anders dan wij verwacht hadden. Was onze verwachting te hoog?

Wij hadden pitches verwacht van verschillende ideeën zoals de uitnodiging aangaf. Onder een pitch wordt "een overtuigend verkoopverhaal" verstaan, om "een idee in een korte presentatie te verkopen aan een prospect". In het geval van het lokaal programmaplan NPG hadden wij enthousiaste onderbouwde verhalen van ideeën aan de belanghebbenden verwacht. Mogelijkheden om de NPG gelden in te investeren vertellen aan burgers, college, gemeenteraad. De avond voldeed niet aan de uitnodiging en niet aan onze verwachting.

Het aangepaste proces is op 24 juni met de raads werkgroep besproken. Hierin hebben we de pitchsessies aangekondigd. Hier hebben we invulling aangegeven door sessies op 1 september (raad en belanghebbenden) en 2 september (livestream). De pitchsessies bestonden uit korte pitches per ambitie van belanghebbenden en programmteam (via filmpjes), de toelichting op het hele plan inclusief de projecten, de discussie samen met de raad en de belanghebbenden en de livestream.

In de presentatie in de Vredekerk werd ons gemeld dat het concept programmaplan per mail aan ons verstuurd zou worden. Onze verwachting werd zodoende verschoven naar het schriftelijke gedeelte. Zou daar dan concreet onderbouwde ideeën in beschreven staan? We werden opnieuw nieuwsgierig. Tijdens de nazit en een drankje in de Vredekerk hebben we met verschillende mensen gesproken over de inhoud van de presentatie. We hebben kenbaar gemaakt dat we de hoop hebben dat het concept programmaplan meer aan onze verwachtingen zou voldoen. Zoals concrete onderbouwde ideeën en een uitvoeringsplan met kostenraming waar we keuzes uit kunnen maken. Velen waren het hiermee eens. Maar helaas, onze verwachtingen zijn ook voor het schriftelijke gedeelte te hoog geweest.

In het definitieve programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.

Over het algemeen zijn wij teleurgesteld in het concept lokaal programmaplan. Wij hadden een uitgewerkt plan verwacht met onderbouwde ideeën. Inclusief een uitvoeringsplan en een kostenraming per project (niet algemeen per ambitie). Plannen vanuit inwoners die voor vele inwoners een + op de gemeente kan geven. Een + op onze woon- en leefomgeving. Wij vinden het lokaal programmaplan te algemeen en vele concrete projecten niet voldoende beschreven. Te weinig informatie en een hoog "wij weten wat goed voor u is" gehalte. Welke projecten dit zijn is in het volgende deel te vinden bij bevindingen concrete voorstellen.

Zoals hiervoor aangegeven bevat het definitieve programmaplan meer informatie over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.

Als laatste van onze algemene bevindingen is het bij ons onduidelijk hoe de procedure van het concept lokaal programmaplan verloopt. Gebruikelijke wijs wordt gedacht dat het lokaal programmaplan in het college besproken wordt en dat het college met een voorstel naar de raad gaat. Of dat eerst in de raad over aanpassingen van het programmaplan gesproken wordt en daarna

naar het college, is ook een mogelijke weg. De raad buigt zich vervolgens over het voorstel van het college en neemt een besluit. Daarna wordt het lokaal programmaplan uitgevoerd.

De procedure is als volgt:

College dient het programmaplan in bij NPG-bureau. Daarbij wordt aangegeven dat dit onder voorbehoud is van de resultaten van de behandeling in de Raad. Parallel worden programmaplan en de eerste selectie aan de Raad voorgelegd met de vraag in te stemmen met het voorleggen aan NPG bestuur. Het NPG-bureau stuurt het programmaplan en de eerste selectie door aan beoordelingscommissie, de commissie geeft advies, dan volgt behandeling in het NPG-bestuur waarbij NPG-bestuur zich in beginsel aan advies committeert en besluit. Dit kan betekenen dat gemeente nog het een en ander moet aanpassen. Uiteindelijk stelt Raad vast.

Nu mag de raad zich buigen over een concept programmaplan. Fracties zullen wel of niet hun bevindingen toesturen en hoe gaat de besluitvorming en uitvoering dan verder? Wij verwachten dat de raad eerst een besluit moet nemen alvorens voorstellen concreet ingediend worden. Maar de onduidelijkheid wordt bij ons versterkt door teksten als: "er wordt geld gereserveerd" en "wordt nu ingediend". **Mogen wij aannemen dat er eerst een debat en vervolgens een besluit vanuit de raad genomen moet worden alvorens voorstellen concreet gemaakt worden?**

Het programmaplan dat op 1 september is gepresenteerd en dat aan de raad is toegezonden betreft een rapportage van het programmateam waarin de resultaten van het proces met belanghebbenden uit de samenleving zijn opgenomen. De raad is daarbij uitgenodigd informatieve vragen te stellen. Door het college zal een volgende versie van het programmaplan aan de raad worden toegezonden waarin de input van de raad en de samenleving (nav de livestream) is verwerkt. Gekoppeld aan het programmaplan worden tegelijkertijd de eerste selectie voorgesteld. De vraag die dan voorligt is of de Raad in kan stemmen met het voorleggen hiervan aan het NPG-bestuur. NPG-bureau stuurt het programmaplan, de eerste selectie en de eventuele reacties vanuit de Raad door aan de beoordelingscommissie, de commissie geeft advies, dit advies wordt behandeld in het NPG-bestuur waarbij NPG-bestuur zich in beginsel aan advies committeert en besluit. Dit kan betekenen dat gemeente nog het een en ander moet aanpassen. Het definitieve programmaplan en de eerste selectie worden dan ter vaststelling aan de Raad voorgelegd. Daarnaast wordt de raad vanwege het budgetrecht op geëigende momenten om besluitvorming gevraagd.

Gezien de onduidelijkheid blijft onze bevindingen op het concept lokaal programmaplan niet bij een algemeen beeld maar zullen wij per concreet voorstel aangeven of wij het een goed voorstel vinden om NPG gelden voor in te zetten of niet.

Bevindingen concrete voorstellen

Er zijn verschillende concrete voorstellen voor projecten beschreven in 7 ambities. Onderstaand de bevindingen van de VVD per ambitie per project aangegeven. Om het overzicht gemakkelijk te maken hebben we de projecten welke wij akkoord vinden groen gemarkeerd en de projecten waar wij niet mee akkoord gaan rood gemarkeerd. Ook hebben wij projecten een blauw gemarkeerd aangezien wij te weinig informatie hebben om hierover te kunnen beslissen.

Lang en gelukkig leven waar je ligt (fysieke leefomgeving)

1. Samen met de inwoners van de dorpen vinden wij een prima idee. Daar zijn de NPG gelden voor bedoeld. Er is hierin nog geen zicht welke plannen gerealiseerd moeten en gaan worden. Een kostenplaatje is zodoende nog niet mogelijk. Note: Muntendam wordt als enige bij dit punt genoemd. Dit schetst een verkeerd beeld. Ieder dorp is belangrijk en we verwachten dan wellicht wel 16 plannen.

2. Om punt 1 te kunnen realiseren is punt 2 noodzakelijk. Ook hierbij is een kostenplaatje nog niet mogelijk

We weten het nog niet, maar we willen hier wel ruimte voor reserveren.

3.1. In de samenleving en in de raad hebben we hier reeds veelvuldig over gesproken. Goed project voor NPG gelden.

3.2 en 3.3 Wij missen een uitvoeringsagenda en kostenraming voor deze projecten. Deze projecten zijn niet direct voor alle inwoners van Midden-Groningen. Ondanks dat dit een sympathiek project is vinden wij niet dat hier NPG gelden voor ingezet moeten worden. Een financiële onderbouwing wordt bij deze punten gemist. Deze mensen kunnen nu onderhoud, verduurzaming en dergelijke van hun woning niet betalen. Hoe wordt de garantie gegeven dat na verbeteringspakketten de kosten wel betaald kunnen worden? Zorgen wij met deze projecten er juist niet voor dat deze mensen in de schulden komen? Wij gaan ervan uit dat dit een revolverend fonds betreft.

Het klopt dat deze projecten niet direct voor alle inwoners van Midden-Groningen zijn. Dat geldt trouwens voor meer projecten. Beide genoemde projecten zijn bedoeld om eigenaren met lage inkomens te ondersteunen met kennis en leningen. Eigenaren blijven zelf verantwoordelijk voor onderhoud en verduurzaming van hun woning. Het is niet de bedoeling de schuldenproblematiek te vergroten. De inzet is dat de investering zichzelf terugverdient in de vorm van een lagere energierekening. De besparing op energie kan gebruikt worden om de lening af te lossen. In de gemeente wonen relatief veel huishoudens met lage inkomens in de koopsector. Een gegeven is dat niet iedereen zonder ondersteuning in staat is de woning goed te onderhouden, laat staan te verduurzamen. Niet investeren tast de leefbaarheid aan. De praktijk is al dat de goedkope koopsector kwetsbaar is voor speculatie. Woningen zijn vanwege hun slechte kwaliteit steeds minder in trek bij particuliere kopers en worden steeds aantrekkelijker voor vastgoedhandelaren. In het bijzonder vastgoedhandelaren die woningen opkopen en ze vervolgens verhuren aan buitenlandse werknemers en/of kwetsbare groepen, vaak nadat de woningen zijn opgesplitst in meerdere wooneenheden. Dit tast de sociale samenhang en de leefbaarheid van die buurten aan en vergroot het risico op problemen met betrekking tot openbare orde en veiligheid, genereert extra vraag naar zorg en uitkeringen en levert veelal een inferieure woonkwaliteit voor de bewoners. Dit tast ook het imago van de buurt, kern en zelfs de gemeente aan.

3.4 In de samenleving en in de raad hebben we hier reeds veelvuldig over gesproken. Goed project voor NPG gelden.

4. Op zich klinkt dit project goed maar wij hebben meer informatie nodig alvorens hiermee akkoord te kunnen gaan om hier NPG gelden voor in te zetten. **In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.**

Lang en gelukkig leven waar je ligt (maatschappelijke leefomgeving)

1. Er is hier meer informatie nodig. De successen van Groningen zouden wij graag onderbouwd zien. Waar zijn de successen behaald? Zodat we in Midden-Groningen gericht hulp kunnen bieden. Vervolgens vragen wij ons af hoe dit in de toekomst verloopt. Wij hebben afgesproken dat projecten niet op den duur geld moeten gaan kosten vanuit de gemeente. Het vermoeden is dat dit project hier niet aan voldoet.

De gemeente Groningen heeft vanuit haar bestand ervaringsdeskundigen geworven. Eén van deze ervaringsdeskundigen, inmiddels in dienst van de gemeente Groningen, heeft ook meegewerkt aan het inleidend filmpje bij sociaal. Ze gaan met klanten in gesprek, wijzen hun op mogelijkheden en laten zien dat het anders kan. In het format zullen we naar de successen van de gemeente Groningen verwijzen. Iedere klant uit de uitkering betekent een besparing van € 14.000,00 op jaarbasis.

2. Er is afgesproken 1 gezin, 1 hulpverlener. We zijn er niet voor om een gezinscoach toe te voegen. Voor de bewezen methodieken vragen wij ons af waarom deze methodieken niet al ingevoerd zijn. Nog een coach/begeleider toevoegen aan het aantal coaches in onze gemeente, armoedecoach/afvalcoach/buurtcoach/sportcoach/begeleiding schulden/et cetera vinden wij niet verstandig. We proberen de hulpverleners die bij gezinnen over de vloer komen te reduceren tot één aanspreekpunt. Dat doen we nu weer te niet door er meerdere coaches op te zetten zoals in de verschillende projecten te lezen is.

Helder, dit project wordt overigens ook niet meegenomen in de 1e tranche. Bij een eventuele aanvraag zullen we dit project beter onderbouwen.

3. Voordat wij voor dit project kunnen besluiten is er meer informatie nodig zoals een plan van aanpak. In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.

4. Dit neigt naar een eerste stap om bewindvoering door de gemeente te laten uitvoeren. Dat vinden wij geen goed plan. Het is geen kerntaak van de gemeente. Wij vinden dat dit beter door particulier initiatief uitgevoerd kan worden.

Dit is zeker geen bewindvoering, het is een project om jongeren bewust te laten worden van hun financiële mogelijkheden. Voorkomen dat schulden oplopen en werken aan een langdurig perspectief inclusief eventuele scholing en werk.

5. Zie hiervoor de reactie bij punt 4.

Ook dit is geen bewindvoering, het is een intern project om medewerkers meer bewust te laten zijn van wat het betekent om (problematische) schulden te hebben. Schulden beheersen het dagelijks leven, er wordt niet meer rationeel gedacht.

6. We weten niet precies wat dit is. Voordat we besluiten hier NPG gelden voor te gebruiken willen wij wel graag weten wat dit is, wat het kost, wat het de gemeente brengt.

De voorzieningenwijzer is een instrument dat inzichtelijk maakt welke (financiële) mogelijkheden er zijn. Dat is erop gericht om alle beschikbare regelingen ook daadwerkelijk op de juiste plek te kunnen laten landen. Dat draagt bij aan de veerkracht en het zelf regie kunnen en weerbaarheid van mensen.

7. zie de reactie bij 6. We lezen dat dit project continuïteit vraagt en vragen ons af of bij het einde van de NPG gelden de kosten voor de gemeente zijn.

Als gevolg van de decentralisaties in 2015 wordt de gemeente meer en meer geconfronteerd met deze doelgroep waarvoor geen passend traject naar werk of scholing is. Het enige perspectief is een langdurig verblijf in de bijstand. Indien het project inderdaad succesvol blijkt te zijn en voor de deelnemer een ander perspectief biedt, kan het een onderdeel worden van de reguliere uitvoering.

8. Meer informatie is van dit project nodig. Wat brengt dit de gemeente. Wederom een toevoeging en kosten van een coach. Hier zijn wij niet voor.

Helder, dit project wordt overigens ook niet meegenomen in de 1^e tranche. Bij een eventuele aanvraag zullen we dit project beter onderbouwen.

9. hetzelfde als de reactie bij 6.

Helder, dit project wordt overigens ook niet meegenomen in de 1^e tranche. Bij een eventuele aanvraag zullen we dit project beter onderbouwen.

10. We staan niet afwijzend tegenover dit project. Echter, wij zien hier eerst graag meer informatie over op welke manier dit project ingevoerd moet worden, verwachte resultaat voor de gemeente, plan van aanpak, kosten, etc.

Zie het antwoord bij vraag 7, echter hier een verbinding met verpauperde panden. Ambitie-overstijgend, wordt niet meegenomen in de 1^e tranche en in de 2de tranche nader uitgewerkt.

11. Wederom een coach. Wij denken dat dit prima op te lossen is door bijstandsgerechtigden hiervoor in te zetten. Als tegenprestatie volgens de participatiewet.

Dit is een andere coach, met ouderen in beweging op locatie in de dorpen en kernen. Door het in beweging zijn, ontstaat er onderling contact, komen de ouderen meer in beweging is de verwachting dat de levensverwachting omhoog gaat. Dit is één van de doelstellingen binnen NPG. Dit project wordt ook niet meegenomen in de 1e tranche. Bij een eventuele aanvraag zullen we dit project beter onderbouwen.

12. Wij kunnen voor dit project heel kort zijn. Nee, wij willen hier geen NPG gelden op inzetten. Helder.

Voor de jeugd

1. Zoals wij al meerdere keren bij projecten hebben aangegeven willen we hier graag eerst meer informatie van hebben alvorens hierover te kunnen besluiten of we dit moeten inzetten met NPG gelden. **In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.**
2. We staan niet afwijzend tegenover dit project. Echter, wij zien hier eerst graag meer informatie over op welke manier dit project ingevoerd moet worden, verwachte resultaat voor de gemeente, plan van aanpak, kosten, etc. **In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.**
3. Wij zijn van mening dat hierin aanbod vraag creëert. Er zijn andere instanties die hiervoor in het leven geroepen zijn binnen onze gemeente. **Dat laatste klopt in onze ogen. De bedoeling is dat deze instanties eerder in positie worden gebracht om op basis van vroeg-signalering de juiste preventieve maatregelen te kunnen nemen. Dit punt is ingebracht en gebaseerd op zowel vraag (vanuit de scholen/BSO) als aanbod vanuit de zorgkant (GGD/Kwartier) om kinderen en jongeren te bereiken om zo op een preventieve manier te kunnen werken in een vertrouwde omgeving voor jongeren en hun ouders.**
4. Hetzelfde als de reactie bij punt 2. **In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.**
5. Wij zien in dit project geen oplossing. We hebben in Midden-Groningen te maken met verschillende scholen. De ene school doet het prima waarbij de andere school hierin steken laat vallen. Dit is een samenhang van scholen onderling en niet met inmenging van de gemeente. **Dit is inderdaad maatwerk en de manier waarop we dit doen vergt nadere uitwerking. Wat we wel zien over de breedte is dat de samenwerking tussen scholen onderling en instanties niet vanzelf tot stand komt. De genoemde projecten en ideeën zijn hier een mogelijke oplossing voor.**
6. Hierover ontvangen wij graag meer informatie. De leeftijd van 12+ lijkt ons erg laat. Bovendien wordt er binnen de gemeente al ingezet op het tegengaan van taalachterstanden op peuter leeftijd. Waarom op de 12+ leeftijd nog eens? **Het aanbod van de gemeente op dit moment is van de peuterleeftijd tot 12 en via het Taalhuis vanaf 18 jaar. Het aanbod voor de tussenliggende periode mist.**
7. Hier staan wij niet positief tegenover om hier NPG gelden voor te reserveren. Als we jongerencentra willen door ontwikkelen zien wij meer potentie in samenwerking met de politie om criminaliteit aan te pakken en om te begeleiden bij stage en werk. **De doorontwikkeling van jongerencentra bestaat uit twee delen. Een inhoudelijk deel als vervolg op Extra talenttijd, om dit door te trekken in de tienerjaren. Dit wordt mede met en door jongeren opgezet. En een fysiek deel, waar het gaat om de voorzieningen voor jongeren om bijvoorbeeld muziek te beoefenen. Maar ook om te voorzien in ruimtes waar de begeleiding voor bijvoorbeeld stage en werk plaats kan vinden. Hier is veel behoefte aan, vanuit zowel de vraag- als aanbodkant. Overigens stellen we begeleiding bij stage en werk specifiek in verschillende andere projecten voor (Extra kansen voor jongeren, jongeren met schulden, lokaal onderwijs en kansrijke sectoren en naar een leer-en ontwikkelbedrijf,) waarbij een fysieke ruimte om jongeren laagdrempelig te bereiken belangrijk is. Vanuit het onderzoek rondom veiligheid wordt de samenwerking met de politie en het OM gezocht om dit mee te nemen in bijvoorbeeld het inhoudelijke programma voor doorontwikkeling jongerencentra of in de andere, nog te ontwikkelen, projecten naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek.**
8. Wij horen vanuit de samenleving (wijkcentra) dat er een tekort is aan jongerenwerkers. Zij doen goed werk maar om een jongerenwerker te contacteren en in te zetten is vaak lastig omdat er een tekort is. Als dit de bedoeling is om hier NPG gelden voor in te zetten dan staan wij hier niet afwijzend tegenover. Wel hebben wij meer informatie hierover nodig. Onder andere hoe dit te financieren als er

geen NPG gelden meer beschikbaar zijn hiervoor. Terugvallen op gemeente gelden is geen optie. Andere inzet van huidige gemeentegelden zou onderzocht moeten worden. Dit genoemde tekort is bij ons niet als een zodanig risico ingeschat dat er geen invulling aan het project gegeven kan worden. Het idee is dat we afschalen in het curatieve aanbod en opschalen in het preventieve aanbod met de jongerenwerkers. Dit is een langjarige structurele verandering van werken, waarbij het NPG ervoor kan zorgen dat deze verandering tot stand kan komen en uiteindelijk binnen de reguliere begroting past.

Open je voor Midden-Groningen

We lezen in de inleiding dat MG wil investeren in de intrinsieke waarde van het Groninger landschap en de kwaliteit van de bestaande infrastructuur. Wat wordt hier precies mee bedoeld? Wij zien hierbij ook veel agrarische gronden. Hoe wordt dit gezien?

Groningen heeft veel mooie natuur en natuurlijke waterlopen. Daarnaast hebben we ook landbouwgronden. Bij de ontwikkeling van het landschap sluiten we aan bij 'wat er is' en 'wat er is geweest'. Om bijvoorbeeld in te gaan op natuurontwikkeling: daar waar potentie is zullen we proberen het landschap zo in te richten dat deze natuur zich door kan ontwikkelen. Dit hoeft niet ten koste te gaan van landbouwgronden. De randen van akkers zijn bijvoorbeeld uitstekend geschikt voor wilde bloemen en daarmee voor de biodiversiteit. Samengevat willen we bij ontwikkeling van het landschap de diverse functies proberen te combineren.

1. Wij vinden dit een taak van het onderwijs en niet van de gemeente en vinden het geen goed idee om hier NPG gelden aan toe te kennen.

Als gemeente willen we *alle* kinderen de kans bieden om zich te ontwikkelen (onder en na schooltijd) met een cultuureducatieprogramma, dat een wezenlijke bijdrage levert aan hun omgevingsbewustzijn, identiteit, zelfbewustzijn en trots. Onze jonge inwoners ontwikkelen daarin hun onderzoekend en creërend vermogen op een manier die nu in het regulier onderwijs zo goed als niet mogelijk is. Dit programma biedt elke school de gelegenheid om de leerlingen een plus-pakket mee te geven om zo hun creatieve vaardigheden te ontwikkelen. Dit betekent geen taakverzwaring in het huidige onderwijsaanbod. De scholen kunnen zich volledig aan hun reguliere taak wijden. Op termijn heeft de gehele samenleving baat bij dergelijke kwaliteiten bij inwoners en (toekomstige) werknemers en draagt cultuureducatie zo bij aan de brede welvaart van Midden-Groningen.

2. Eerst zouden wij hier meer informatie over willen hebben. Wij hebben een andere verwachting van pitchen zoals wij in onze algemene reactie hebben aangegeven. In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.

3. De genoemde projecten vinden wij geen goede projecten om hier NPG gelden aan toe te kennen. Bovendien vinden wij het storend dat 3.1 inmiddels in de kadernota cultuur is opgenomen. Er is nog geen besluit genomen door de raad over de NPG gelden. **Helder.**

4.1. We zijn wel voor verbetering maar niet voor uitbreiding van landschap en natuur. Wij zouden graag meer informatie ontvangen over de invulling van dit project.

In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.

4.2 We staan hier niet afwijzend tegenover maar willen wel graag eerst meer informatie ontvangen alvorens wij kunnen instemmen met NPG gelden voor dit project. In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.

4.3. zie 4.2. In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.

5. Dit is al meerdere keren opgezet zonder gewenst succes. Steeds wordt het spreekwoordelijke wiel opnieuw uitgevonden waarbij opnieuw gemeenschapsgelden ingezet worden. Wij zien dat

ondernemers evenementen organiseren (zonder subsidie) en dat deze evenementen een groot succes zijn. Wellicht dat onderzocht moet worden of de gemeente hierin kan aanjagen, participeren om nog meer successen te bewerkstelligen. Marketing zien wij graag in samenhang met de hele provincie uitgevoerd worden. Wat ons betreft gaat marketing Midden-Groningen samen met Marketing Groningen.

Recreatieondernemers denken dat het goed is meer ruchtbaarheid te geven aan al het moois dat Midden-Groningen in de aanbieding heeft. Daartoe willen zij gezamenlijk routes en arrangementen ontwerpen. Alle partijen tezamen hebben dit projectidee aangedragen. Het is nadrukkelijk bedoeld om aan te jagen en te ondersteunen, niet om op de stoel van de ondernemer te gaan zitten. Marketing Midden-Groningen pakt dit op samen met al deze partijen en samen met Marketing Groningen. Dit project geeft Midden-Groningen meer slagkracht waardoor we denken dat Midden-Groningen beter dan nu op de kaart kan worden gezet.

voor Werk

We lezen de inleiding van deze ambitie en wij worden hier niet blij van. De tekst doet de ondernemer in Midden-Groningen veel te kort. Wij zien dit stuk graag herschreven. In samenspraak met de ondernemers in Midden-Groningen is er veel mogelijk. Daar zou wat ons betreft op ingezet mogen, moeten worden. We lezen dat er niet voldoende mensen zijn die de werkgelegenheid in Midden-Groningen kunnen invullen. Met de wetenschap dat er meer dan 1000 mensen in de kaartenbak van Midden-Groningen zijn vinden wij dit een zeer vreemde stelling. Ook lezen wij dat er ingezet wordt om nieuwe en andere werkgelegenheid aangetrokken moet worden.

MG is van oudsher een industriegemeente. De werkgelegenheid is vaak kwetsbaar in economische mindere tijden. We hebben het recent helaas kunnen zien bij het voormalige PPG. Daar worden helaas ca 150 mensen ontslagen vanwege de teruglopende vraag vanwege de het economisch tij. Deze medewerkers goed herplaatsen is een opgave. Juist daarom zou onze werkgelegenheid wat gevarieerder mogen.

Alle werkgelegenheid is ons inziens welkom in Midden-Groningen maar hierbij mag ook absoluut niet de bestaande werkgelegenheid uit het oog verloren worden. Ook denken wij dat er meer met ondernemers gesproken moet worden wat de wensen zijn. Of er voldoende kennis is bij de bedrijven wat de gemeente voor hen kan doen, etc. Maar ook wat een bedrijf nodig heeft om zich te vestigen in Midden-Groningen. De mentaliteit "wij weten wat goed voor u is" past hier absoluut niet. **Dat is ook niet de strekking van het stuk.** Herstructureren, ontwikkelingen, innovaties, e.d. in samenspraak met de ondernemer past hier wel.

1. Dit doet de ondernemer zelf. Hier moet de gemeente niet tussen gaan zitten en geen NPG gelden voor reserveren. **Het gaat om het bevorderen van. Uiteindelijk moeten bedrijfsleven en onderwijs het werk doen. Uit onze gesprekken blijkt dat bedrijfsleven en onderwijs dat zelf niet optimaal doen. Dat is te versnipperd (Ondertussen heeft het college dit project uit het programmaplan geschrapd)**

2. Dit vinden wij geen taak van de gemeente. Innovatiefestival is prima als promotie. Verder is dit aan het onderwijs samen met de ondernemers. **Innovatie-initiatieven als gebiedscoöperaties geven wel degelijk mogelijkheden. Het is een goede situatie waarbij onze jeugd kan kennismaken met ons eigen bedrijfsleven.**

3. Ook dit vinden wij geen taak van de gemeente en willen hiervoor geen NPG gelden inzetten. **Het NPG is bedoeld om een plus op de situatie in MG te bewerkstelligen. Experimenten met gilde-constructies kunnen dat bewerkstelligen. Natuurlijk moeten bedrijfsleven en onderwijs daar dan aan meedoen. Hier kan stimulering via het NPG een goede katalysator zijn.**

4. Gemeente moet zorgdragen voor een stage plek. Maar programma's hiervoor ontwikkelen vinden wij geen goed idee. Dat doet de opleiding en de ondernemer zelf. Hier moet de gemeente zich niet in mengen en wij willen hier dan ook geen NPG gelden voor vrijmaken. **Het gaat er hier om cliënten meer vaardigheden mee te geven zodat ze uiteindelijk ook weer meer kansen op de arbeidsmarkt krijgen.**

5. Dit project vinden wij een goed plan en dit werpt ook in de toekomst zijn vruchten af. Hiervoor maken wij graag NPG gelden vrij.

6. Om meer in gesprek te gaan met de ondernemers in Midden-Groningen over de wensen vinden wij een goed plan. Bemoeienis van de gemeente en op de stoel te gaan zitten van de ondernemer wat hij moet gaan doen vinden wij geen goed plan. Dat is zoals eerder hierboven vermeld de kennis en een taak van het onderwijs en de ondernemer. Daartussen past inmenging van een gemeente niet. Er is te veel diversiteit en wij zien geen meerwaarde om NPG gelden hiervoor in te zetten. **De gemeente heeft niet de ambitie op andermans stoel te gaan zitten maar is wel in staat om partijen bij elkaar te brengen. Dat wordt in de stad Groningen volop gedaan. Zie bijvoorbeeld de meest recente economische beleidsnota aldaar. In dat bij elkaar brengen zit de genoemde meerwaarde en dat past bij de beoogde plus van het NPG**

7. Nu integraal ontwikkelen zien wij als "wij weten wat goed voor u is". Wij zien meer in een vraag gestuurde oplossing. Hiervoor moet kennis komen in wat bedrijven wensen en of zij naar Midden-Groningen toe willen komen. **De ontwikkeling van de A7-locatie is een wens in het huidige coalitieakkoord. Ook de provincie en de gemeenten Groningen, Oldambt en Veendam zien potentie in deze locatie.**

8. Wij staan hier niet afwijzend tegenover maar willen eerst graag meer informatie over de inhoud, plan van aanpak, kosten, e.d. van dit project. **Dit project hangt samen met het programma Bedrijvig en Leefbaar, In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.**

9. Wij staan hier niet afwijzend tegenover maar willen eerst graag meer informatie over de inhoud, plan van aanpak, welke plekken zijn dit precies, kosten, e.d. van dit project. Wij zien graag minder ambtelijke taal in voorstellen. Voor het woord amoveren kan ook een begrijpelijker woord geschreven worden. **In het programmaplan wordt meer informatie opgenomen over de projecten zoals inhoudelijke omschrijving, participatie en financiële aspecten.**

10. Er zijn reeds regionale, landelijke en Europese fondsen. Om nog een revolverend fonds van NPG gelden op te zetten vinden wij geen goed plan. **Bedoeling was om ons ook sterk te maken voor het eigen bedrijfsleven. Die kunnen niet altijd bij de genoemde fondsen terecht (ondertussen heeft het college dit project uit het programmaplan geschrapt).**

Verbeteren veiligheid

1. Het project dat bij de ambitie veiligheid wordt genoemd vinden wij een zeer goed plan,. Hiervoor mag wat ons betreft meer geld voor uitgetrokken worden. In de samenleving en in de gemeenteraad is hier veelvuldig over gesproken en dit gaat de gehele gemeente aan. Een project waar wij direct JA tegen zeggen.

Samenwerken

1. Hier kunnen wij heel kort over zijn. Voor dit project willen wij geen NPG gelden beschikbaar stellen. **Uit de vele gesprekken in alle sectoren leiden we af dat samenwerking een sleutel is tot grotere effectiviteit en succes.**

Aanvulling op de voorstellen

Zoals in de algemene reactie te lezen is zijn wij teleurgesteld in het concept lokaal programmaplan voor het NPG. Dit is ook terug te zien in onze reacties op de concrete voorstellen. Er is te weinig

onderbouwing, plan van aanpak is niet aanwezig en ook een kostenraming per project wordt gemist. Vervolgens is ons niet duidelijk hoe het proces verder gaat verlopen. Kortom, er is te weinig uitwerking en duidelijkheid. Zoals aangegeven vinden wij veel projecten niet geschikt voor de NPG gelden. Wat willen wij **WEL**:

Wij zien de NPG gelden graag verdeeld over **een paar grote projecten**. Beter een paar projecten echt goed doen dan allemaal kleine bedachte projecten voor bepaalde doelgroepen. **In het Strategisch Kader dat de gemeenteraad heeft vastgesteld hebben we 4 ambities benoemd en 13 doelstellingen. De projecten die gepresenteerd worden, dragen in samenhang bij aan het structurele perspectief. Hier zitten zowel grote als kleine projecten bij.**

Wij vinden vele projecten niet geschikt omdat dit niet aan de eisen voldoet zoals dat de gehele gemeente Midden-Groningen profijt moet kunnen ondervinden. Wij zien graag gelden vloeien naar projecten waarbij het woon, werk en leefklimaat in onze gemeente een grote + , een upgrade krijgt. Hiervan zien wij te weinig terug in de concrete projecten.

Waarom zien wij geen projecten terug ten goede aan het openbaar groen of in verbetering van fietspaden of het veiliger maken van de mobiliteit in Midden-Groningen. Bijvoorbeeld een project als opknappen van het Gorechtpark of ander openbaar groen met inzet van bijstandsgerechtigden of jeugd. Hiermee kunnen vele doelen gediend worden. En het overkoepelende grote doel is het woon, werk en leefklimaat verbeteren.

Het gaat er inderdaad om dat de inwoner van Midden-Groninger er uiteindelijk op vooruit gaat. Mobiliteit is een meer regionaal vraagstuk en dat komt ook terug in de plannen van de provincie. Het opknappen van parken met werkzoekenden is een interessante optie. Voor nu is voor een aantal urgentere problemen gekozen.

Ook een doel om het project bedrijvig en leefbaar in meest ruime zin verder op te pakken. **Gebeurt.** Hiervoor is veel geld nodig en worden er veel problemen in de gemeente Midden-Groningen aangepakt. De ergernissen waarover veelvuldig in de samenleving en raad gesproken wordt kunnen nu eindelijk opgepakt worden. Daar zetten wij graag de NPG gelden voor in. Geen projecten voor een bepaalde doelgroep maar voor het van onze gehele gemeente Midden-Groningen.

Met vriendelijke groeten,

De fractie van de VVD Midden-Groningen